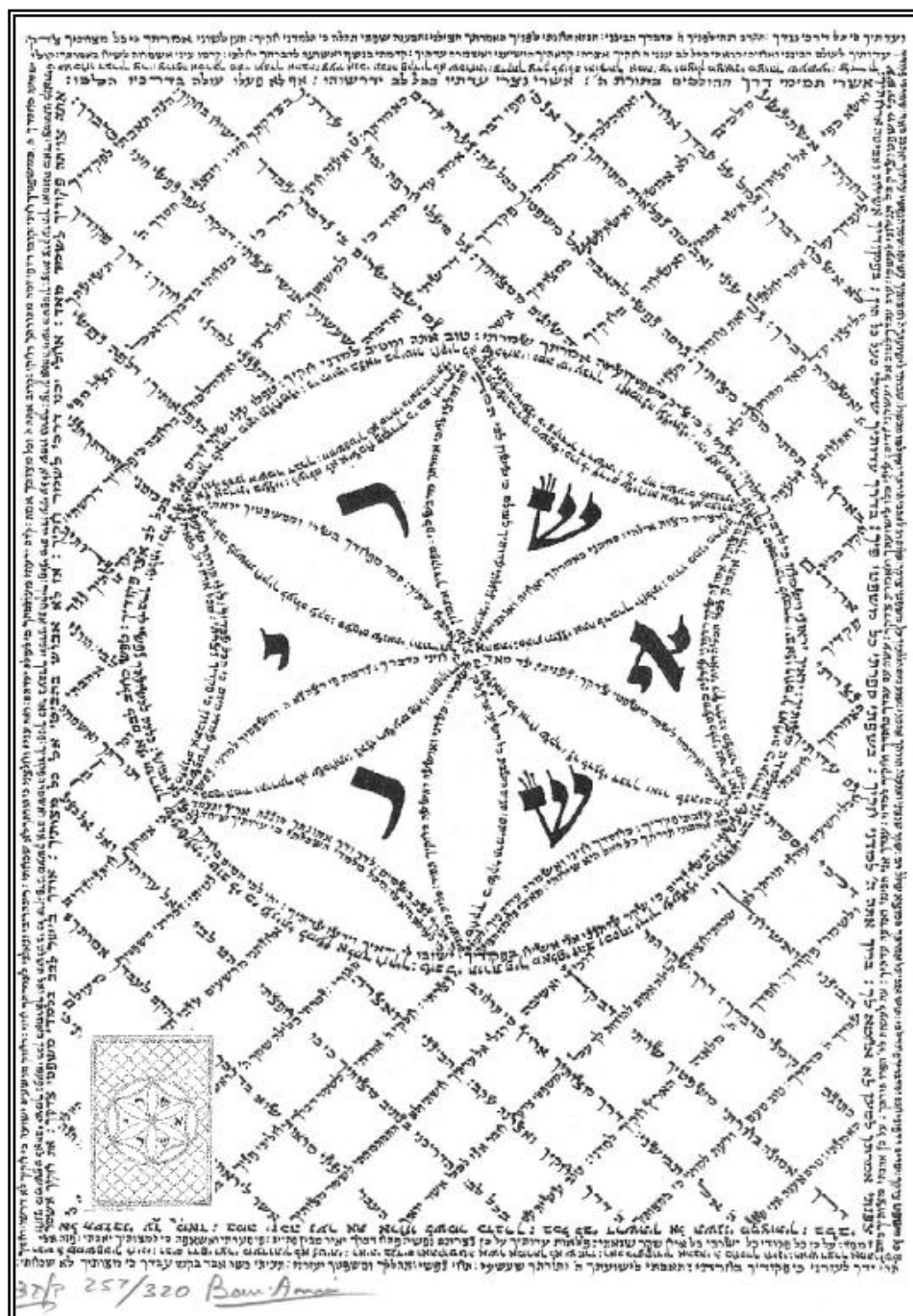


אשרי

הרעיון: לימוד והעמקה.

המקור: הפרק הארוך ביותר בתנ"ך, תהלים פרק קי"ט, 176 פסוקים.



אשרי תמימי דרך

הרעיון: לימוד והעמקה.

המקור: הפרק הארוך ביותר בתנ"ך, תהלים פרק קי"ט, 176 פסוקים.

מדוע נבחר פרק זה

במקור, הפרק כתוב בשיטה מיוחדת. הוא בנוי מ-22 קטעים. כל קטע מכיל 8 פסוקים. כל פסוק בכל קטע מתחיל באחת מאותיות הא-ב. שמונת הפסוקים בקטע הראשון מתחילים באות א', שמונת הפסוקים בקטע השני מתחילים באות ב', בקטע השלישי - באות ג' וכו'. כל פסוק בפרק מבטא אהבה עמוקה ללימוד התורה.

חתורה - מעל לטבע

פרק קי"ט הוא שיר הלל לתורה הנצחית, האינסופית. היא נמצאת מעל, מחוץ לחומר מעל לטבע, חודרת ומשתלשלת אל החומר. התורה מסומלת ע"י המספר שמונה. הבה נפתח ספר תהילים בפרק י"ט (100 פרקים לפני פרק קי"ט). "השמים מספרים כבוד א-ל...". ראשיתו תיאור עולם הטבע: השמים היום והלילה, הארץ והשמש ועוד. ופתאום - מעבר חד, ללא מילות קישור לנושא: "תורת ה' תמימה..." וכו' עד סוף המזמור. מי שישים לב יראה שלתיאור עולם הטבע מוקדשים שבעת הפסוקים הראשונים, ונושא התורה - מפסוק שמונה.

בפסוקים על התורה, שמונה תארים: תורה, עדות, פיקודים, מצוה, יראה, משפטים, הנחמדים מזהב... מתוקים מדבש... התיאורים נמצאים בתוך שמונה פסוקים. פסוקים אלה והתיאורים של התורה שם, הם הבסיס של מזמור ההלל לתורה - פרק קי"ט - סך הכל 176 פסוקים (8x22). כאשר בכל קבוצה חוזרים שמונת תארי תורה הנמצאים בשמונת הפסוקים שבפרק י"ט. כל מי שעיני השכל לו, בודאי יראה כי אכן הדבר מכוון ומדויק!

מענין: פרק קי"ט הוא הפרק הארוך בתנ"ך ויש בו - 176 פסוקים.

פרשת נשא היא הפרשה הארוכה בתורה ובה - 176 פסוקים.

מסכת בבא בתרא - היא המסכת הארוכה בש"ס ובה - 176 דפים.

(נסו למצוא קשר בין שלושתם?)

מה מבטאת הצורה - כללית, היצירה בצורתה דומה לעמוד הגמרא המסורתי, הכל מלא מקצה עד קצה.

מרכז היצירה

הלומד נמצא במרכז. כאשר הוא לומד, הוא מתפרס ופורץ לכל כיוון במציאות (ראה 6 "עלים"). המציאות מבוטאת על ידי 6 כיוונים: ימינה, שמאלה, קדימה, אחורה, למעלה ולמטה. התפרצות זו אינה פיזור, אלא יש לה מסגרת הסוגרת על הכיוונים הרבים של הלומד (ראה חיבור קצוות ה"עלים"). אחרי שאדם לומד בתוך המסגרת הוא מקבל שלמות המבוטאת בעיגול שמסביב למרכז.

רקע

(1) היצירה, מעבר למרכז, מחולקת לקווי אורך וקווי רוחב אלכסוניים. הם יוצרים תחושה של דבר המשתלב בדבר אחר, כך הלימוד קשור זה בזה. לא בכדי קוראים חכמים לגמרא שלנו "מסכת". האם ידעת מקור השם בעברית "מסכת"?

מסכת היא מסגרת החוטים שבהם נארגים החוטים המשתלבים זה בזה שתי וערב. כך התלמוד כולו, משולב קטע בקטע אחר, ענין קשור בענין... מכנים אנו את התלמוד כים, ומשתמשים אנו בביטוי: "ים-התלמוד". על פי הפסוק בישעיה (יא, ט) "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" (יש המצטטים את הפסוק "ומלאה...-בטעות).

סיבה נוספת להשתמש בביטוי "ים-התלמוד", לומר לך, כמו שבכל טיפת מים מהים, יש בה מתכונות הים הענק. כך התלמוד, כל מקום שאתה אווז בו, יש בו מעין התלמוד כולו. יש בו קשרים מסתעפים לכל ערוצי הש"ס, בדיוק כמו במסכת הנארגת במכונת האריגה.

(2) קווי אורך וקווי רוחב מחושבים במספרם. הקווים העליונים (או התחתונים) במסכת הם 7, המבטאים קדושה בלימוד.

מספר הקווים למעלה ולמטה הוא 14. מספר זה מבטא 14 שנות לימוד תורה יסודיות המוזכרות אצל יעקב אבינו, "יושב אהלים", שישב ולמד 14 שנה בבית המדרש של שם ועבר.

הקווים הימניים והשמאליים הם (11+11) 22, והם מבטאים 22 אותיות שבהם נכתבה תורתנו הקדושה. נאמר "נגילה ונשמחה בך" נשמת היהודי שְׁמִיחָה שְׁמִיחָה אמיתית ב-22 (ב"ך) אותיות התורה.

3) שבילי האור הנמצאים בין השורות הכתובות באלכסון בתוך היצירה, מספרם - 18 חי! מבטאים את הרעיון: "וחי בהם" "תורת חיים" "ואתם הדבקים בה' חיים כולכם היום".

4) שבילי האור נמצאים גם באלכסון הפוך מספרם - 18 חי.

5) יחד קיימים 36 שבילי אור. המספר 36 רומז לגילוי האור בעולם, כמו ל"ו צדיקים ועוד.

6) הקווים שכתובים באלכסון, מציינים שהלימוד צריך לגרור אחריו תכונה אישית ללומד, והיא - הענווה.

המסגרת

בצד ימין ובצד שמאל, מכל צד, 3 שורות עומדות, מאונכות. שורות אלה מבטאות את שלושת העמודים עליהם בנוי העולם: תורה, עבודה וגמילות חסדים. כי "גדול הלימוד המביא לידי מעשה".

למעלה יש 4 קווים, המסמלים את 4 השורות העליונות הקבועות בכל רש"י ותוספות, בכל דף גמרא מסורתי. הם נועדו לרמוז לנו כי כל לימוד, כדי להתחיל להבין אותו צריכים לחזור ולשנן לפחות 4 פעמים. ו"אינו דומה השונה פרקו מאה פעם לשונה פרקו מאה ואחת פעמים".

4 שורות אלו יחד עם 3 השורות הצדדיות, מהוות את המספר 7, המביע כאן לימוד של קדושה במשך 7 ימים בשבוע.

אותיות גדולות "אשרי"

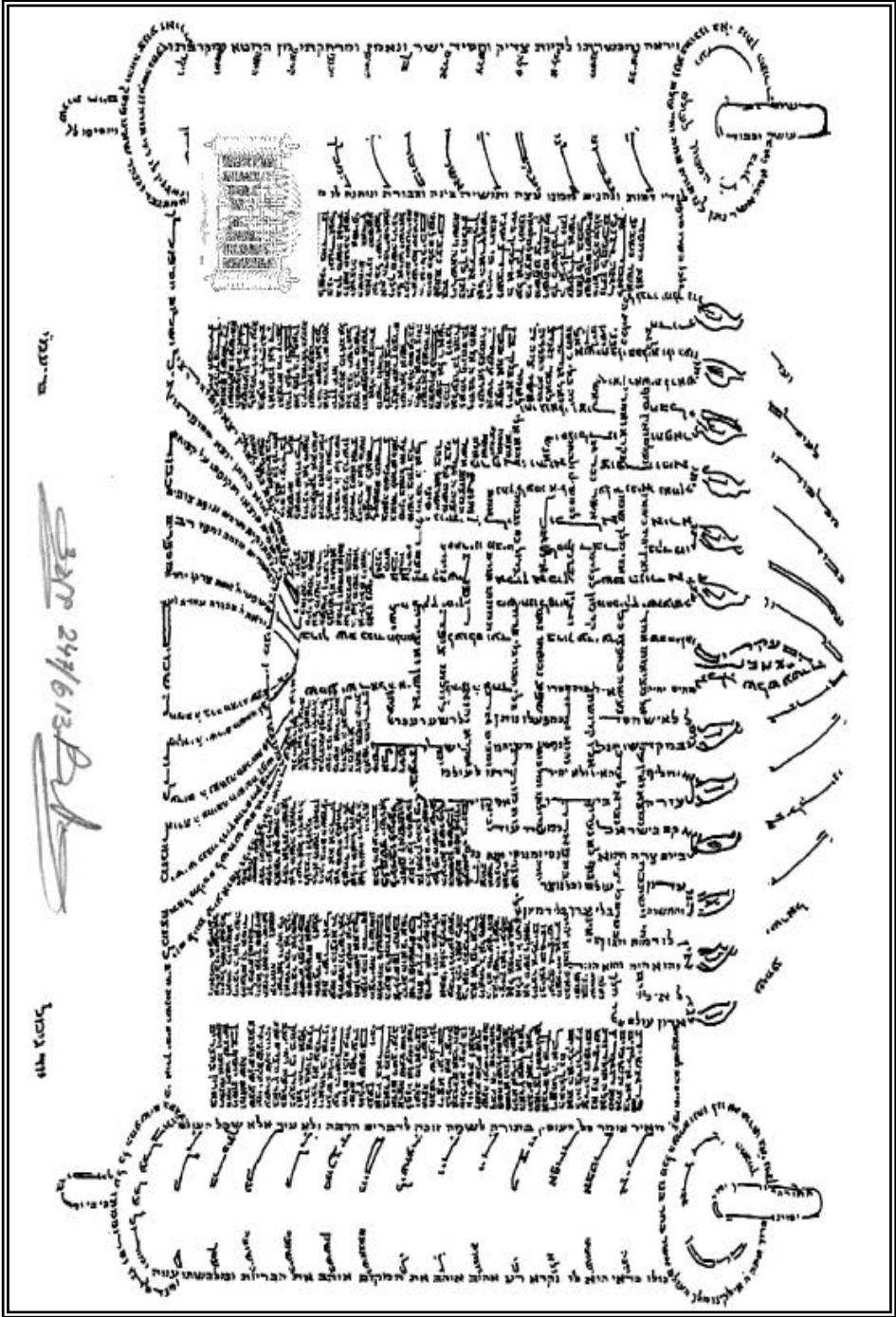
המלה "אשרי" נקראת משני כיוונים לבטא כי האושר בלימוד הוא נחלת העשיר והעני כאחד. בין אם מצבו של האדם הוא טוב (למעלה), ובין אם הוא קשה (למטה), יגיע האדם לאושר בלימוד, מצב זה יתקיים בתנאי שההתחלה קשורה בא', בקב"ה. התוצאה תהייה שהסיום של שניהם הוא שווה, ומגיעים לאותה תכלית.

האותיות "אשרי" מצטרפות לאות ל' הנעלמת (האות ל' מסמלת לימוד) ויוצרות יחד את המילה "ישראל".

אשרי עם ישראל שה' בחר בו "ונתן לנו את תורתו וחיי עולם נטע בתוכנו".

אור החכמה

המקור: פסוקים מכל פרשיות התורה
הרעיון: השגת אור החכמה.



אור החכמה

הרעיון: השגת אור החכמה.

הדגם: במרכז - המנורה שהיא סמל החכמה.
ברקע - התורה שהיא המקור לחכמה זו.

בסיס המנורה

בנוי מהחלק העליון של כדור הארץ. הוא עצמו בנוי כמנורה. שבעת החלקים הם כעין שלהבות של המנורה במקדש. שלושת הקנים מכל צד פונים אל השלהבת המרכזית, כשהמרכזי פונה כלפי מעלה.
בקטע זה כתוב הפרק (תהלים יט) "הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּכֹדֶד אֵל-כָּל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מִגִּיד הַרְקִיעַ". מיקום בסיס המנורה בא לסמל כי הארץ מתחברת עם השמיים, המסמלים רוחניות, שהם "תורת ה' תמימה משיבת נפש".
המספר שבע מסמל קדושה בתוך הטבע.

התורה

התורה עצומה וגדולה עד מאוד ביחס לכדור הארץ.
בתורה שביצירה כתובים פסוקים שנלקחו מכל אחת מפרשיות התורה והם מייצגים את כל פרשיות התורה, החל מ"בראשית" עד הסוף "לעיני כל ישראל". מכל פרשה נכתב הפסוק הראשון שלה או יותר, ומכל חומש נכתבו הפסוקים האחרונים.
הכתיבה בתוך התורה מחולקת ל-8 עמודים. מספר זה מסמל קדושה מעבר לטבע. זו דרגת התורה (ראה פירוט להלן למשמעות המספר 8).
יש לשים לב כי בכתיבת התורה נוצרו 18 הפסקות של אור, המסמלות את המילה "חי", לומר לך: "תורת חיים", "וחי בהם".

המנורה

מנורה מיוחדת בעלת 13 קנים. בה כתובים 13 עיקרי היהדות באמצעות 2 הפיוטים הידועים: "יגדל א-להים חי" ו"אדון עולם...".

"יוד גימל" (עיקרים) ערכם 103 כערך המילה "אמונה", $(1 + 102)$ אמונה באל אחד. וכן ערכם בגימ' "בטחון בה" וגם "הטובה הגנוזה". העותקים החתומים הם 613 בלבד.

המנורה יחד עם בסיסה בנויים מ-50 חלקים, המסמלים 50 שערי בינה. יום החמישים של ספירת העומר הוא יום מתן תורה.

חקנה המרכזי

בשלהבת כתובות המילים "אלה שלוש עשרה הם עיקרים". בפתיל המרכזי "הצטרפו" האותיות: י', א', ב', ת', ר', שהם בדיוק הגימטריא של המספר המייצג את כל המצוות 613 = תרי"ג.

בשלהבות העליונות כתובים הפסוקים "שמע ישראל... ברוך שם כבוד...".

זרועות ספר התורה

בזרועות ספר התורה כתובים הפסוקים המיוחדים על הבטחון הגדול בו אנו זוכים בזמן קיום המצוות, ובזמן שאנו הולכים בדרך התורה: "הנה א-ל ישועתי אבטח ולא אפוזר...".

הפסוקים הנ"ל כתובים בכל אחד מ"עצי החיים" ע"י 13 שורות. המספר 13 מסמל את המילה "אחד" וגם את המילה "אהבה", המסמלים מצוות שבין אדם למקום ומצוות שבין אדם לחברו והאיזון שביניהם.

בכל "עץ-חיים", כל 13 השורות הן כפולות, יחד מהווים את המספר 26 שהוא הערך המסמל את שם הוי"ה ב"ה.

בסיס "עצי-החיים" מצויין ע"י הפסוק "כי בי ירבו ימיך ויסיפו לך שנות זינים".

רמזים נסתרים למספר שמונה

הכלי יקר מדגיש את הסמליות והרעיון המסתתרים של המספר שמונה, וכותב: "ויהי ביום השמיני..." בעצם היום הזה (השמיני) "ה' נראה אליכם" ולא בימים קודמים... דבר זה גרם לו קדושה ביתר שאת, כי כל מספר שבע (7) חול, ומספר שמיני (8) קודש, כדעת המדרש האומר שכל קילוסו של משה היה ב"אז", "ומאז באתי אל... לדבר בשמך". "אז ישיר משה וכו'", היינו, אחד רוכב שבעה, והוא להשליט את השי"ת על כל ז' כוכבי הלכת, ועל כל הנמצאים שנתהוו בשבעת ימי בראשית.

ועל כן, נראה להם ה' ביום זה דווקא, מצד היותו שמיני, כי מספר זה מיוחד אליו יתברך. וזה טעם הקרבן שאינו מרוצה כי אם מיום השמיני והלאה, וזה טעם שברית המילה שבשמיני דוחה השבת שבשביעי, כי הרוחני דוחה את הגשמי".

השמיני הוא תיקון. הפגם יכול להגיע (ברמז) עד ה"שביעי", ויכולים אנו לראות זאת בדוגמאות להלן:

כהן גדול: הכהן הגדול השובש שמונה בגדים, צריך לפרוש 7 ימים קודם הכיפורים, ויום הכיפורים עצמו הוא היום השמיני.

פרה אדומה: המזה מי אפר פרה אדומה וכל טומאה אחרת, טומאתם שבעה ימים, והטהרה ביום השמיני.

חג הסוכות: חג זה חוגגים במשך שבעה ימים, ויום השמיני הוא חג שמיני עצרת, שמחת תורה.

חג השבועות: תחילתו בשבעת ימי חג הפסח, ו"היום השמיני", הלא הוא יום מתן תורה, חג השבועות, אשר מופיע לאחר שבעה שבועות. זאת אומרת, ביום ה"שמיני" לאחר סיום ספירת היום השביעי, ובשבוע השמיני לאחר סיום הספירה של השבוע השביעי.

משיח: "במוצאי שביעית בן דוד בא". הוא תיקון כל העולמות. בכנורו של משיח יש שמונה נימין.

רפואה: הברכה השמינית בתפילת העמידה היא ברכת הרפואה. הרפואה והחזרה בתשובה הן בדרגות הגבוהות והנעלות, במקום השמיני.

התורה שמעל הטבע

התורה, דברו ורצונו של הא-ל, נעלה היא מהכח הא-לוהי המואצל, המשתלשל והחודר אל החומר. היא מעל, מעבר ומחוץ לחומר. היא מעל לשבע ומסומלת בשמונה.

פתחו נא את ספר תהילים במזמור י"ט וקראו.

ראשיתו - תיאור עולם הטבע, השמים, היום, הלילה, הארץ ועוד. ופתאום יש מעבר חד ללא מילות קישור ומעבר לנושא "תורת ה' תמימה וכו'" עד סוף המזמור.

האם שמתם לב, שלתיאור העולם מוקדשים שבעת הפסוקים הראשונים, והנושא הקשור לתורה, מתחיל מהפסוק השמיני?!

בפסוקים על התורה יש שמונה תארים: תורה, עדות, פיקודי וכו'. פסוקים אלה הם מזמור ההלל לתורה.

מזמור קי"ט, שפסוקיו מסודרים על פי כל כ"ב אותיות הא"ב, מורכב מכ"ב קבוצות של שמונה פסוקים כל אחת, כשכל פסוק בקבוצה פותח באותה אות. שמונה פסוקים ראשונים פותחים באות "א", אחריהם שמונה פסוקים באות "ב" וכו'. סך כולו 176 פסוקים (22x8) כשבכל קבוצה חוזרים שמונת תארי התורה שגילינו בפרק י"ט. האין הדבר מכוון ומדויק?!

התעלות האדם על טבעו

הייעוד לשמו נוצר כל אדם מישראל הוא להתגבר על מגבלותיו הטבעיות, להתעלות ממצב הפתיחה הטבעי של חייו ולהכניע את כפיפותו ליצריו הטבעיים. פירוש הדבר להתעלות מעל לטבע בעזרת מערכת המצוות הא-לוהיות.

על כן ברור שהמצוה הראשונה, שהיא תחילת התעלותו מעל לטבע, תהיה ביום השמיני, אחר שבעה ימים ללידתו, בביצוע שינוי בטבעו הגופני, ב"ברית המילה".

בית המקדש הוא מקום השראת השכינה הא-לוהית בתוך עולם הטבע, על כן המנורה שבמקדש היא בעלת שבעה קנים. החנוכיה, אע"פ שהיא זכר למנורה, הינה בעלת שמונה קנים, כיון שהיא מסמלת את הנס שהוא גילוי א-לוהות שמעל למסגרת חוקי הטבע.

המנורה בעלת שבעת הקנים, מקומה בהיכל. התורה, שמעל לטבע, מונחת בארון שבקודש הקדשים, הנמצא בדרגה מעבר להיכל. הכשרת הכהנים לעבודתם כמשרתי האל-ל בעבודת הקורבנות, שהיא העלאת הטבע הגשמי, דרגת אש מן השמים, נמשכת לאורך שמונת ימי המילואים. ימי ספירת העומר מקשרים בין פסח, המועד בו היו בני ישראל בדרגה בהמית והיו שקועים במ"ט ($7 \times 7 = 49$) שיערי טומאה, לבין שבועות בו עלו לדרגה הגבוהה מעל לטבע וראויים למתן תורה. לאור זאת אנו סופרים שבעה שבועות, וביום החמישים שאחר ה-49 הוא חג מתן תורה. לאחר שבע שמיטות, כשכל שמיטה שבע שנים, באה בשנה ה-50 שנת היובל, שהיא תחילת השבוע השמיני.

סוד המספר שמונה

"כינור של מקדש - של שבעה נימין, ולימות המשיח - (מציאות שמעל לטבע) של שמונה נימין, דכתיב "למנצח על השמינית" (ערכין יג, ב). ביאת משיח במוצאי השביעית, תחילת השמינית, קרי לה בגמרא (סנהדרין צז, א) "אתחלתא דגאולה". ומה היא מידתו של תלמיד חכם? - שיהא בו אחד משמונה בשמינית של גאוה (סוטה ה, א). וכיצד קורעים גזר דין של מעלה על שבעים שנה (שנות חיים עפ"י הטבע, "ימי שנותינו בהם שבעים שנה")? - על ידי אמירת "אמן יהא שמה רבא..." שבקדיש, בכל הכוונה (שבת קיט, א). כי יש בו שמונה מילים. ובקדיש כולו שמונה תארי שבח: "יתברך וישתבח ויתפאר וכו'".

"המספר 7 מסמל את תכלית הקיום האנושי עלי אדמות. דהיינו שילוב ומיזוג המדרגה הרוחנית של השבת עם המאמץ הגשמי של ימי השבוע. אם נמשיך מעבר לשבע, נגיע למספר 8 המסמל את יכולתו של האדם לפרוץ את גבולות המציאות הגשמית, על כן מסמל המספר שמונה את הדברים ש"למעלה מן הטבע".

"על ידי לימוד התורה וקיום מצוותיה יכול עם ישראל להתאמץ ולהתרומם מבחינה רוחנית למדרגות שמעל לעולם הטבע" (מהר"ל).

ברוח זו מציין רבנו בחיי (ויקרא ט, א) מצינו שרוב ענייני המשכן והמקדש סובבים על חשבון 8:

8 בגדים לכהן הגדול. ציץ, וחושן, ואפוד, ומעיל, וכתונת תשבץ, מצנפת, ואבנט, ומכנסי בד, (שמות כה).

"בשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים". 4 לשמן המשחה (שם ל, כג-כד), 4 לקטורת הסמים (שם ל, לד).

8 בדים (המוטות לנשיאת כלי המשכן). 2 בדי הארון, 2 לשולחן, 2 למזבח הזהב, 2 למזבח העולה (שם פרק כה).

כלי זמר המלווים את מזמורי הלוויים, דהיינו 7 כלים בצירוף ה"מקהלה" עצמה, סך הכל שמונה.

"מיום השמיני והלאה ירצה". גם הקורבנות שהיו מקריבים לא הוכשרו ליקרב אלא לאחר 8 ימים" (ויקרא כב, כז).

לבד מעבודת המקדש מופיע המספר 8 במצוות רבות נוספות: ברית מילה ביום השמיני, 8 הפתילים שבציצית ושמיני עצרת הבא לאחר 7 ימי הסוכות ועוד...

לסיכום

שימושים אלה המופיעים ברמזים של המספר שמונה, מלמדים על האמצעים הסמליים בחיי כל יהודי, שעל ידם יכול הוא להתעלות ולהתקרב אל בוראו.

אחרי השגת המדרגות הרוחניות של העולם הזה, המיוצגות על ידי השבע, מסוגל האדם לשאוף ולהתאמץ לדרגה גבוהה יותר, המיוצגת על ידי השמונה.

בפירושו לענין חנוכת המשכן, שהתקיימה ביום השמיני, לאחר שבעת ימי ההכנה, כותב הרש"ר הירש (ויקרא ט, א): "היום השמיני מביא לידי התחלה חדשה, בדרגה נעלה יותר כביכול, מתחילה "אוקטבה" חדשה, גבוהה יותר".